

mu spornou povinnost neuložil podle § 40 odst. 1 z titulu vlastnictví k potůčce, nýbrž podle § 40 odst. 2 cit. zák. článku z titulu prospěchu, jež mu užívání potoka přináší. Zákonnou příspěvkovou povinnost ve smyslu právě citovaného § 40 ovšem žal. úřad transformoval v úkon pracovní, ale učinil tak na základě vlastní nabídky st-logy, v níž st-l projevil ochotu koryto vody v »Čekre« až k prvnímu mostu prodloužit a z lihovaru pocházející násyp na své vlastní výlohy odstranit. Nabídku tuto žal. úřad v nař. rozhodnutí výslovně konstatuje a st-l správnost tohoto zjištění nepopírá.

St-l namítá dále, že nemůže býti uznán povinným vykonávati uloženou práci sám, ježto povinnost taková stihá v první řadě majitele břehův a koryta. Tím st-l zřejmě míří na předpis § 40 odst. 1 zák. čl. XXIII:1885. Než námitce této nelze přisvědčiti, neboť platí o ní vše, co o významu § 40 pro případ st-lův bylo právě řečeno. Kromě toho přehlíží st-l, že právní základ jeho povinnosti k odstranění následků vypouštění lihovarských splašků do potoka spočívá již v předpise § 24, o jehož použitelnosti na daný případ rovněž se stala zmínka již výše, a podle něhož příkaz k odstranění závad může směřovati jen proti tomu, kdo vypouštěním odpadků a znečištěných vod do jiných toků závady způsobil.

St-l nemůže ani s úspěchem vytýkati, že mu nelze ukládati provedení zcela nových prací, ježto po jeho názoru provádění takových prací je podle § 184 bodu 3 zák. čl. XXIII:1885 trestné; neboť rozkaz daný podle § 24 cit. zák. článku nahraňuje povolení, jehož je podle § 42 téhož zákona potřeba, a je tedy st-l příkazem daným podle § 24 chráněn proti výtce, že provádí práce úřadem nepovolené. — — — — —

Č. 10.336.

Pozemková reforma: I. Při odepření souhlasu stpů-u ke zřízení zabrané půdy podle § 7 zák. nelze mluvíti o právní moci v ten smysl, že by stpů, odepřev jednou souhlas, nemohl jej později udělit. — II. O dosahu a významu souhlasu podle § 7 zák. zák.

(Nález ze dne 9. února 1933 č. 2268/32.)

Prejudikatura: Boh. A 1009/21, 3036/23.

Věc: Theodor T. na V. a spol. proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o udělení souhlasu ke zřízení.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Usnesením de dato 24. srpna 1922 dala obvodová úřadovna stpů-u v Olomouci svolení podle zák. č. 32/18 Sb. a č. 108/21 ke kupní smlouvě z 12. srpna 1922, kterou manželé Jan a Elvíra M. od zabraného majetku st-lova koupili pozemky pč. . . . v kat. obci V. Výměrem z 27. května 1930 odvolala obvodová úřadovna tento souhlas s odůvodněním, že smlouva schválena byla s podmínkou, že na tomto stavebním pozemku do dvou roků od schválení kupitelé započnou se stavbou obytného domu a tuto do 3 let dokončí. Stavbu však neprovedli ani ji nezapo-

čali a pozemku používají jako skladiště. Týmž výměrem byla zamítnuta žádost kupitelů o prodloužení lhůty a připojeno právní poučení, že se z tohoto rozhodnutí lze odvolati v době 14 dnů k stpú-u v Praze.

Podle zpátečního lístku převzal toto rozhodnutí dne 6. června 1930 Jan M., potvrdiv příjem svým podpisem.

Přípisem z 26. června 1930 požádala Elvíra M. obvodovou úřadovnu v Olomouci o prodloužení lhůty ke stavbě domu o 1 rok a uvedla, že výměr z 27. května 1930 převzal její těžce nemocný muž, který pak 15. června 1930 zemřel a ona pro velké starosti nemohla přípis ten vyřídit včas. V podání ze dne 3. července 1930, jež jest označeno jako žádost o prodloužení lhůty k zastavení pozemku event. jako stížnost proti rozhodnutí obvodové úřadovny k stpú-u, uvedla Elvíra M. důvody, proč dosud se stavbou nemohlo být započato, žádajíc proto o prodloužení lhůty a vytýkala dále, že rozhodnutí obvodové úřadovny jí vůbec ještě nebylo doručeno, takže lhůta ještě nepočala běžeti.

Rozhodnutím ze 17. září 1930 vyhověla obvodová úřadovna žádosti obsažené v podání ze 3. července 1930, která v rozhodnutí označena je jako rozklad z 30. července 1930 a prodloužila lhůtu k zastavení pozemků o 1 rok, t. j. do konce srpna 1931. Toto rozhodnutí bylo na žádost st-lů i jim doručeno, a podali tito do rozhodnutí toho stížnost na stpú.

Nař. rozhodnutím zamítl stpú tuto stížnost podstatně z těchto důvodů: Ze stavu věci (který v nař. rozhodnutí podrobně je vylíčen), je zřejmo, že rozhodnutí obvodové úřadovny z 27. května 1930 nenabylo proti Elvíře M. právní moci, ježto jí vůbec nebylo doručeno, nýbrž pouze jejímu manželu, ač vybočuje z mezí obyčejné správy majetkové a jest pokládati proti Elvíře M. za neučiněné. Povolila-li tedy obvodová úřadovna, přihlížejíc k důvodům obsaženým v žádosti Elvíry M. ze 3. července 1930, další lhůtu k zastavení, nelze v tom spatřovati nezákonnost, třeba že formálně byla žádost tato podána a pojata jako stížnost proti rozhodnutí z 27. května 1930.

O stížnosti na rozhodnutí to uvážil nss:

Na sporu jest otázka, dopustil-li se žal. úřad nezákonnosti, když v pořadí instančním potvrdil rozhodnutí obvodové úřadovny v Olomouci ze 17. září 1930, kterým byla prodloužena lhůta k zastavení pozemků, koupených manžely M. od st-le se souhlasem stpú-u a kterým ovšem implicitě zrušen byl i výměr téže úřadovny z 27. května 1930, odvolávající souhlas, daný k oné kupní smlouvě s hlediska záb. zák. usnesením z 24. srpna 1922.

Při řešení této sporné otázky je míti na mysli dosah a význam souhlasu, kterého je s hlediska § 7 záb. zák. potřebí ke každému zcizení zabrané půdy. Tu bylo ve shodě s dosavadní judikaturou uváženo toto: Aby dosažení účelů pozemkové reformy nebylo mařeno nebo ztěžováno sokromoprávními dispozicemi se zabraným majetkem, ustanovil § 7 záb. zák., že zcizení, pronájem, zavazení a dělení zabraného majetku jest bez úředního souhlasu stpú-u vůči státu bezúčinné a podle pozdějšího ustanovení zák. č. 108/21 neplatné. Předpisem tím poskytl zákon stpú-u prostředek, podle něhož může připustiti jen takové dispozice se zabraným majetkem, které

se nepříčí veřejným zájmům, sledovaným zákony o pozemkové reformě. Udělením souhlasu k dispozici vlastníkovi se zabraným majetkem mohl by tedy býti dotčen sice onen veřejný zájem, jež stpů sám, prováděje pozemkovou reformu, je povinen hájiti, nikoli však nějaká subj. práva stran; neboť udělením souhlasu prohlašuje úřad jedině, že dotyčné právní jednání nevadí provádění pozemkové reformy (srov. Boh. A 3036/23). Nss vyslovil dále již opět právní názor, že oba kontrahenti jsou vůči stpů-u, rozhodujícímu podle § 7 zák., procesní stranou a může každý z nich zvlášť o sobě za schválení smlouvy zakročiti a že ani výslovný odpor jednoho z nich není na překážku podání žádosti za souhlas stpů-u kontrahentem druhým jakož i že prohlásil-li stpů, že souhlas podle § 7 neuděluje, kontrahenti z výroku takového nenabylí práv; shledá-li proto stpů později, ať na základě těchž faktických okolností či na podkladě nových skutečností, že přesto souhlas ke smlouvě dáti lze, jest tím dotčen jen zájem veřejný, k jehož zastoupení a obhajování však strany nejsou legitimovány. Tyto právní názory vysloveny a odůvodněny byly zejména v nálezu Boh. A 1009/21.

Na názorech svrchu uvedených setrval nss rozhoduje o této stížnosti, a aplikuje je na daný případ, dospěl k těmto výsledkům:

Stpů, resp. jeho obvodová úřadovna davši usnesením ze 24. srpna 1922 svůj souhlas ke kupní smlouvě z 12. srpna 1922, shledala, že s hlediska pozemkové reformy není proti zcizení tomu námitek. Podotýká se již zde, že podle znění schvalovací doložky nebyl souhlas ten vázán žádnou podmínkou. Výměrem z 27. května 1930 souhlas ten odvolala, majíc za to, že vázán byl podmínkou, že pozemky do určité lhůty musí býti zastavěny. Tím nastal — zda právem či neprávem nemůže v mezích podané stížnosti býti zkoumáno — stav, že smlouva ona nebyla schválena, resp. souhlas odepřen. Ale z výroku toho nenabyl st-l, jak jde ze zásady svrchu vyslovené, žádného práva a byl každý z kontrahentů oprávněn znovu za souhlas ten žádati a to třeba proti vůli kontrahenta druhého. Shledal-li stpů, že zájmům pozemkové reformy prodej onen nevadí, byl podle svrchu řečeného oprávněn souhlas ten dáti, ač jej jednou již odepřel nebo zrušil, aniž dopustil se tím nezákonnosti. Nemohl proto nss shledati, že by nař. výrok byl v rozporu se zákonem a nemusel se ovšem zabývati otázkou, nabylo-li ono odvolání souhlasu proti Elvíře M. právní moci či nikoli, poněvadž podle svrchu řečeného při odepření souhlasu a jeho event. odvolání nelze mluvit o právní moci v ten smysl, že by stpů, odepřev či odvolav souhlas, neměl a nemohl jej znovu udělit.

Stížnost dovozujíc nezákonnost nař. rozhodnutí vybudována je na mylných předpokladech a mylných právních názorech.

Mylně má především stížnost za to, že rozhodnutí obvodové úřadovny z 27. května 1930, odvolávající souhlas, zůstalo i přes vydání pozdějšího rozhodnutí ze 17. září 1930 v platnosti, ježto prý obvodová úřadovna státního pozemkového úřadu je tím nezrušila. Z toho, že obvodová úřadovna vyhověla rozkladu a lhůtu k zastavění prodloužila, je zřejmo, že tím též implicity zrušila své dřívější rozhodnutí, jímž byl zásadní souhlas k tržové smlouvě odvolán, neboť povolení další lhůty předpokládá zcela zřejmě

souhlas a jest jen důsledkem daného souhlasu a tedy zrušení rozhodnutí souhlas ten odvolávajícího.

St-lé budoují svoji stížnost dále na předpokladu, že odvoláním souhlasu ke kupní smlouvě z 12. srpna 1922 přestali manželé M. býti vlastníky pozemků ve smlouvě uvedených a že tím se st-lé stali opětně vlastníky těchto pozemků, takže stpů již vůbec nebyl příslušným, aby manželům M. povoloval nějakou lhůtu k zastavení. Tento předpoklad stížnosti však není správným.

Jak ze spisů správních plyne, neuložil stpů, uděluje souhlas podle § 7 zák. zák., straně kupující podmínku, že tato musí koupených pozemků použití k účelům stavebním (ke stavbě obytného domu) a že se zmíněnou stavbou musí započítí do dvou roků od schválení smlouvy s tím, že nedodržení této podmínky padá udělený souhlas, nýbrž ona podmínka jest uvedena v kontextu smlouvy samotné a zavázali se jí manželé M. jen vůči st-lům. Ježto pak kupní smlouva je povahy soukromoprávní, a stejnou povahu má i onen závazek, který kupitelé vůči prodávateli na sebe vzali, plyne z toho nejvýše, že st-lé nabyli proti kupitelům snad nárok, který mohou uplatnit před řádnými soudy. Řádný soud jedině byl by povolán rozhodnouti, zda pro nesplnění onoho závazku stala se smlouva neplatnou. Stpů ani nss není ani povinen ani oprávněn rozhodovati o následcích nedodržení jednotlivých ustanovení smlouvy soukromoprávní, o jaké tu podle odst. VIII kupní smlouvy jde. Že by pak již pouhým nedodržením oné podmínky ipso jure přešlo vlastnictví prodávaných nemovitostí na st-le, pro to nepodává znění smlouvy žádného podkladu. Že odvoláním souhlasu nastalým podle rozhodnutí z 27. května 1930 nemohlo vlastnictví připadnouti zase zpět st-lům, vyplývá z toho, co svrchu řečeno. Nastal toliko ten právní stav, že tu byla smlouva, k níž dosud souhlas podle § 7 zák. zák. udělen nebyl a mohl podle řečeného zase na žádost jednoho z kontrahentů býti udělen.

Pokud se stížnost zabývá otázkou, zda byly tu důvodné příčiny, aby stpů rušil rozhodnutí odvolávající souhlas a souhlas tím odepřený znovu dal, stačí poukázati k tomu, co svrchu uvedeno o dosahu a obsahu souhlasu podle § 7 zák. zák. Uděluje souhlas podle § 7 uvažuje úřad jen o tom, zda zájmy pozemkové reformy zcizení nebrání a zájmy ty hájiti je povolán jen státní pozemkový úřad. Ten shledal, že není proti zájmům pozemkové reformy, bude-li pozemek koupený zastaven nikoli do doby, jak stanovena v kupní smlouvě v odst. 8, nýbrž až do konce srpna 1931. Hájiti zájmy pozemkové reformy povolán je výhradně stpů, nikoli však st-lé. Že by žal. úřad s jiných hledisek věc byl posuzoval, ze spisů nevyplývá, zejména není podkladu pro domněnku, že rozhodoval neb chtěl rozhodovati o otázkách soukromoprávních, t. j. právech a závazcích stran vyplývajících z kupní smlouvy.

Č. 10.337.

Pozemková reforma: Další zcizení pozemků, ponechaných vlastníku podle § 20 přiděl. zák. a tak ze záboru propuštěných, nevyžaduje